

BIBLIOGRAFIE
van de in 1981
verschenen publikaties
betreffende
BELGIE TIJDENS DE TWEEDE WERELDOORLOG

door

Willem C.M. MEYERS

Assistent

INLEIDING

In deze nieuwe aflevering van de lopende bibliografie worden de publikaties vermeld, die in 1981 verschenen zijn. In tegenstelling met wat in andere afleveringen gebeurde, werden nu de titels, die vroeger verschenen waren, maar ons pas later bekend werden, niet opgenomen. Deze titels zullen opgenomen worden in *België in de tweede wereldoorlog. Bibliografie (1970-1980)*, die einde 1982, begin 1983 van de pers zal komen. Deze bibliografie zal, met aangepaste registers, én de vroegere *bibliografie 1970-1975*, én de tussen 1977 en 1981 in de *Mededelingen* verschenen lopende bibliografieën omvatten.

Om de raadpleging te vergemakkelijken, herhalen we hier nog even de beginselen van de praktische voorstelling. Elke aangehaalde publikatie krijgt een volgnummer voor de auteursnaam. Wanneer een tweede verwijzing naar deze publikatie nodig blijkt, wordt enkel dit volgnummer herhaald. Een X duidt een wetenschappelijke publikatie aan, + een dag- of weekbladartikel, ° een eindexamenverhandeling, die voor consultatie de toelating van de auteur vereist.

Willem C.M. MEYERS

1 september 1982

BIBLIOGRAFIEEN, INVENTARISSSEN EN WERKINSTRUMENTEN

1. x BOIJEN (Richard), *Inventaris van het archieffonds "Duitse krijgsgevangenen in België, 1945-1948"*, Brussel, Koninklijk Legermuseum, 1981, 4°, 24 p. (LG 5)
2. ° HAGUINET (Anne), *La propagande nazie en Belgique durant l'occupation (mai 1940-septembre 1944). Essai de catalogues collectifs des documents imprimés*, Bruxelles, Institut Supérieur d'Etudes Sociales de l'Etat, 1981, 4°, ill., ind., 2 vol. (TH 173)
3. LEGRAIN (Paul), *Le Dictionnaire des Belges*, Bruxelles, Paul Legrain éditeur, 1981, 4°, ill., 570 p. (LK 1)
4. x MARTIN (Dirk), *Archief Albert Devlzeschauer*, Brussel, Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de tweede wereldoorlog, 1981, 4°, ind., III + 142 p. (LG 3)
5. x MASSON (Henri), *Archives Rex et mouvements wallons de collaboration*, Bruxelles, Centre de recherches et d'études historiques de la Seconde Guerre mondiale, 1981, 4°, ind., XIII + 58 p. (LG 3)
6. x MEYERS (Willem C.M.), *Bibliografie van de in 1979 en 1980 verschenen publikaties betreffende België tijdens de tweede wereldoorlog, in Mededelingen van het Navorsings- en Studiecentrum voor de geschiedenis van de tweede wereldoorlog*, 11, XII/1981, ann., 52 p. (R 493)
7. x MORELLI (Anne), *La presse italienne en Belgique, 1919-1945*, Louvain-Paris, Nauwelaerts, 1981, 4°, ind., 137 p. (LG 5)
8. x PARIDAENS (Marie-Anne), *Inventaire des fonds d'archives "Général R.H. Willems" et "Fraternelle du 20e de Ligne"*, Brussel, Koninklijk Legermuseum, 1981, 4°, 56 p. (LG 5)
9. x STEENHAUT (Wouter) - MARTIN (Dirk), *Fonds Bevrijding van Antwerpen*, Brussel, Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de tweede wereldoorlog, 1981, 4°, ind., II + 66 p. (LG 3)

ICONOGRAFIE

10. CHANTRAIN (Jean-Pierre) - SMEETS (René), *Les paras belges dans la seconde guerre mondiale (4). Le matériel SAS*, in AMI, XII/1981. (R 1050)
11. GOOLRICK (William K.) - TANNER (Ogden), *De slag om de Ardennen*. Amsterdam, Time-Life Boeken, 1981, 4°, bibl., cart., ill., ind., 208 p. (B 2024)

12. VINCX (Jan), *Vlaanderen in uniform. 1940-1945. Deel 2: Vlaamse Wacht - 27. SS Freiw. Gren. Div. "Langemarch" - Deutsches Rotes Kreuz - Organisation Todt - Marineartillerie - Verdinaso - Rex Vlaanderen*, Antwerpen, Etnika, 1981, 8°, cart., facs., ill., ind., tabl., 418 p.
(B 200)

I. VOORORLOG (1936-9.V.1940)

A. BINNENLANDSE POLITIEK

1. ALGEMEEN

13. CARTON DE WIART (Henry), *Souvenirs politiques. 1918-1951*, Bruxelles, La Renaissance du Livre, 1981, 8°, ind., 349 p. (B 1883)
14. + DE V. (E.), *De Waalse separatisten. V. "Te Mijden"*, in 't Pallieterke, 13/VIII/1981. (K 742)
15. ELAUT (Leon), *Mijn memoires. Van Keiberg tot Blandijnberg*, Beveren, Uitg. Orion, 1981, 8°, ind., 605 p. (B 1937)
16. ° SAUVAGE (Pierre), *"La Cité Chrétienne" (1926-1940). Itinéraire et thèmes d'une revue catholique*, Louvain, UCL, 1981, 4°, cart., ill., ind., tabl., 4 vol.
17. SCHOUWENAARS (Clem), *Emily Beyns of het heilig zwijgen. I. Verwanten (roman)*, Beveren, Orbis en Orion, 1981, 8°, 311 p. (B 1951)

2. RECHTS EN DE FASCISTISCHE BEKORING

18. CROONENBORGHES (Hilde), *Het Vlaams Nationaal Zangverbond 1933-1940*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, I-III/1981, kol. 35-46. (R 1063)
19. DE BOCK (Walter) - CAPELLE (Jan) - DUMONT (Serge) - MAESSCHALCK (Anne) - LEGROS (Franz) - GRAINDORGE (Michel), *Extreem rechts en de Staat*, (1), Berchem, EPO, (1981), 8°, ill., ind., 252 p.
(B 1296)
20. ° LEEMAN (Kaat), *Het Vlaams nationaal syndikaat en de Vlaamse arbeidsorde tot 1940*, Gent, RUG, 4°, bibl., facs., ill., ind., XIX + 323 p.
(TH 171)
21. MARTIN (Dirk), *Vooroorlogs uiterst rechts in de pers*, in *De Nieuwe Maand*, IX/1981. (K 805)

22. VERHOEYEN (Etienne) - UYTTERHAEGHEN (Frank), *De kreeft met de zwarte scharen. 50 jaar rechts en uiterst rechts in België*, Gent, Frans Masereelfonds, 1981, 8°, bibl., ind., 174 p. (B 1852)

Cfr nrs 139-140, 142.

3. LINKS EN HET ANTIFASCISME

23. HANSEN (Erik), *Depression Decade Crisis : Social Democracy and Platinisme in Belgium and the Netherlands, 1929-1939*, in *Journal of Contemporary History*, IV/1981, p. 293-332. (R 006)
24. MASSIN (Willy), *De Belgische Werkliedenpartij in Limburg (1918-1940). Kroniek van een trage opgang*, (Brussel), Stichting Louis de Brouckère i.s.m. AMSAB en SEVI, (1981), 8°, bibl., cart., facs., ill., ind., tabl., 328 p. (B 1967)
25. + MICHAUX (Léon), *Liège en Espagne. Témoignage d'un Liégeois (Paul Hansen) combattant des brigades internationales*, in *Pour*, 26/XI/1981. (K 586)
26. x VAN DOORSLAER (Rudi), *Joodse anti-fascistische immigranten uit België in de Internationale Brigaden*, Brussel, Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de tweede wereldoorlog, 1981, 4°, 6 p.

B. BUITENLANDSE EN MILITAIRE POLITIEK

27. + CERF (Paul), *Les Belges voulaient-ils construire une ligne de fortification au Grand-Duché en 1939 ? Documents secrets français sur l'attitude du ministre Bech avant 1940*, in *Tageblatt (Luxemburg)*, 1/XII/1981. (K 588)
28. FALLAS (Cdt), *Le Pied de Paix Renforcé de 1938 dans une compagnie cycliste frontrière*, in *La Belgique militaire*, VII/1981, p. 30-31. (R 021)
29. RICQUIER (Jean-Claude), *Souvenirs d'un secrétaire général des Affaires étrangères : Fernand Vanlangenhove. I. Du premier avant-guerre à la Seconde Guerre mondiale. - II. La guerre et le gouvernement de Londres*, in *Revue Générale*, V-VII/1981. (K 686)

Cfr nrs 12, 31, 37.

II. DE ACHTTIENDAAGSE VELDTOCHT

A. MILITAIRE GEBEURTENISSEN

30. BALERIAUX (André), *La belle Histoire du 2e Chasseurs à Pied*, Arlon, (G. Everling sprl), (1981), 8°, bibl., ill., ind., 144 p. (B 1940)
31. x BIKAR (A.), *Histoire de l'artillerie lourde sur voie ferrée de l'armée belge [1916 - 1940]*, in *Revue belge d'histoire militaire*, XII/1980, p. 743-768; III/1981, p. 77-104; VI/1981, p. 197-216; IX/1981, p. 309-328; XII/1981, p. 401-420. (R 017)
32. + ERNALSTEEN (Edgard), *In het spoor van militaire archeologie. Antwerpse Antitankgracht hield geen enkele Duitse tank tegen*, in *Gazet van Antwerpen - Gazet van Mechelen*, 10/V/1981. (K 689)
33. + *Le fort de Saint Héribert ne mourra pas tout à fait: les anciens du fort ont fait ériger une stèle en son souvenir et ils ont écrit son histoire*, in *La Meuse - La Lanterne*, 3/VI/1981. (K 684)
34. HALPERN (Paul G.), *The Keyes Papers. Selections from the Private and Official Correspondence of Admiral of the Fleet Baron Keyes of Zeebrugge. Volume III : 1939-1945*, London, George Allen & Unwin for the Navy Records Society, 1981, 8°, ann., cart., ind., XIV + 398 p. (B 1183)
35. + M. (H.), *Het dramatisch verhaal van grenswielrijder Willem Vrancken. Hoe kwam het dat de brug van Veldwezelt in mei '40 niet ontplofte ?*, in *De Nieuwe Gids*, 30/I/1981. (K 700)
36. MEERTENS (Frans), *Toch nog hoop*, Antwerpen, Uitg. De Nederlanden, 1981, 8°, bibl., ill., 214 p. (B 1887)
37. MORRE (Viktor), *Opbrakel onder de oorlog 1940-1945*, in *Triverius*, I/1981, p. 5-19; IV/1981, p. 4-16; VII/1981, p. 3-22; X/1981, p. 4-33. (K 614)
38. + ROSART (Roger), *Eben-Emael: ce qu'en dit un officier du fort* (Alfred L.J. Hotermans), in *La Libre Belgique*, 19/VI/1981. (K 699)
39. x VANWELKENHUYZEN (Jean), *Le haut Commandement belge et les Alliés en 1914-18 et en mai 1940*, Bruxelles, Centre de recherches et d'études historiques de la Seconde Guerre mondiale, 1981, 4°, bibl., III + 59 p. (LG 2)
40. x VANWELKENHUYZEN (Jean), *Regards nouveaux sur mai 1940*, in *Akten van het Colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980)*(1), p. 259-278. (B 1961)

(1) Brussel, Koninklijk Museum van het Leger en van de Krijgsgeschiedenis, 1981, 8°, ill., 528 p.

41. x VERBRUGGEN (J.F.), *Kritische beschouwingen betreffende het Belgisch leger in Mei 1940*, in *Akten van het Colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980)* (1), p. 303-324. (B 1961)
42. + VLAEMYNCK (Carlos), *Oorlogsbelevissen van stadsgenoot kolonel Dedeken*, in *Brugsch Handelsblad*, 10-24/IV/1981. (K 558)
43. + XHONNEUX (Henri), *C'était en 1940. L'histoire du combat héroïque du M.M. 305, un abrid'observation du Fort de Battice. Le récit du dernier survivant*, in *Le Jour*, 3/XII/1981. (K 559)

B. DE CAPITULATIE

44. BALACE (Francis), *Psychologie de l'officier belge face à la défaite. Juin 1940 - automne 1941*, in *Akten van het Colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980)* (1), p. 339-361. (B 1961)

C. KONING EN REGERING

45. + d'YDEWALLE (Pierre), *Juin-Juillet 1940: le gouvernement belge à Vichy. Pourquoi ? Comment ?*, in *La Libre Belgique*, 29/VI/1981. (K 687)

D. BURGERBEVOLKING : VLUCHT

46. + COCLE (Paul), *Mei '40 in West-Vlaanderen (vervolg)* (2), in *De Zee-wacht - De Weekbode*, 2/I-17/IV/1981. (K 734)
47. MICHIELS (Ivo), *Kruistocht der Jongelingen*, Leuven, Davidsfonds, 1981, 8°, 207 p. (B 1839)
48. POULET (Robert), *Prélude à l'apocalypse*, Lausanne, L'Age d'Homme, 1981, 8°, 212 p. (B 1376)
49. SERVAIS (Jean-Pierre), *Un exode "en quarante"*, in *Saint-Hubert d'Ardenne. Cahiers d'histoire - Tome V* (3), p. 195-224. (B 1641)

(1) Cfr nr 40, noot 1.

(2) Deze artikelen werden gebundeld als West-Vlaanderen in Mei '40, Roeselare, Roularta, 1981, 8°, bibl., cart., ill., 224 p. (B 1898)

(3) Saint-Hubert, Ed. Terre et Abbaye, 1981, 8°, cart., facs., ill., ind., tabl., 328 p.

III. DE BELGISCHE REGERING MET DE GEALLIEERDEN

(28/V/1940-1/IX/1944)

A. ALGEMEENHEDEN

50. x GOTOVITCH (José), *Camille Huysmans. Geschriften en documenten. VIII: De Belgische socialistes in Londen, Antwerpen, Standaard Wetenschappelijke Uitgeverij, 1981, 8°, ind., IX+227 p. (B 1957)*
51. + SEGERS (Carlo G.), *De Belgen in Londen 1940-1945. Privé-oorlog van politieke dwergen. Twee aparte plechtigheden op de "nationale feestdag". - De malaise in het eerste oorlogsjaar: onze "strijdkrachten" oefenen op pantoffels met houten geweren ! Een officier riep tegen Gutt: "Geef ons een slagveld, verdomme". - De "laffe lastposten" uit het eerste oorlogsjaar betaalden een hoge prijs voor hun herwonnen prestige. Kongolees uranium vergulde een gedeukt blazoen, in De Post, 28/XII/1980-11/I/1981. (K 721)*
52. VANBERGEN (Michel), *Aspects de la propagande belgo-britannique, in La propagande pendant la deuxième guerre mondiale (1), p. 357-359.*
53. VANWELKENHUYZEN (Jean), *Quelques aspects de la propagande belge, in La propagande pendant la deuxième guerre mondiale (1), p. 360-363.*

B. OORLOGSINSPANNING

1. MILITAIRE

54. DEWANDRE (Roger), *Au Galop de nos blindés, Ottignies/Louvain-la-Neuve, Ed. Dieu-Brichart, (1981), 8°, ann., cart., facs., ill., ind., tabl., 210 p. (B 2007)*
55. LAURENT (E.J.), *Le "gamin" au bêtet vert à la retraite. 1. Après un beau feu sur la place de Péronnes-lez-Antoing, on peut se retrouver commando à 16 ans. - 2. Après 40 ans sous les armes, l'adjudant Del-lacherie (56 ans) va enfin faire du tir... à l'arc, in L'Avenir du Tournaisis - La Dernière Heure, 2-3/IV/1981. (K 683)*
56. SEGERS (Carlo G.), *Geef ons een slagveld. Fragmenten uit de geschiedenis van de Belgische Commando's (1940-45), (Brussel), Uitgeverij A. Grissard, 1981, ann., bibl., cart., facs., ill., ind., 302 p. (B 1873)*

(1) COMITE INTERNATIONAL D'HISTOIRE DE LA DEUXIEME GUERRE MONDIALE - COMMISSION ROUMAINE D'ORGANISATION DU COLLOQUE INTERNATIONAL, *La propagande pendant la deuxième guerre mondiale. Méthodes, objet, résultats. Débats, Bucarest, 1981, 8°, 378 p.*

57. TEMMERMAN (Jean), *Acrobates sans importance* [Les parachutistes belges]. *Inutile d'espérer pour entreprendre. Opération TIMON*, Bruxelles, Belgian Airborne S.A.S Fund, 1981, 8°, ill., 31 p. (B 1932/21)

Cfr nr 10.

2. OP ZEE

58. SEGERS (Carlo G.), *Schrale archieven - De oorlogsgeschiedenis van onze koopvaardij moet nog geschreven worden !*, in *Sirene*, IX-X/1981. (K 808)
59. x SEGERS (Carlo G.), *De vergeten helden op het derde front. Belgische zeelieden voeren en vechten vijf jaar lang in de vuurlijn op 's werelds grootste slagveld: de oceanen. - II. Getorpedeerd en gered door een italiaanse duikbootkapitein. - III. Portugese soep na 28 dagen vasten*, in *De Post*, 29/XI-13/XII/1981. (K 600)
60. *Het S/s "Anvers"*, in *Echo*, XII/1981, p. 21-24. (R 1035)
61. *Het verlies van het S/S "Yvonne"*, in *Echo*, XII/1981, p. 20-21. (R 1035)

C. KONGO IN OORLOG

62. x VANDERSTRAETEN (François), *La Force Publique Congolaise de 1918 à 1940*, in *Akten van het Colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980)* (1), p. 191-206. (B 1961)
63. x VERHAEGEN (B.), *Le Centre extra-coutumier de Stanleyville (1940-1945)*, Bruxelles, Centre d'étude et de documentation africaines, 1981, 4°, ind., tabl., 68 p. (B 2037)

Cfr nr 4.

IV. HET BEZETTE BELGIË

A. ALGEMEENHEDEN

64. + *Ereburgemeester schrijft over periode 40-45 in Brugge. Pierre Vandamme en de oorlog*, in *De Gentenaar*, 2/VI/1981. (K 685)

(1) Cfr nr 40, noot 1.

65. GIELEN (Viktor), *Heimatglocken. Erlebtes und Erlauschtes*, Eupen, Grenz-Echo-Verlag, 1981 (2.Aufl.), 8°, ill., ind., 212 p. (B 2004)
66. QUINTYN (Etienne), *Tussen pletwals en boekhamers (Zelee 1940-45)*, Zelee, S.V. Reinaert uitgaven, 1981, 8°, facs., ill., ind., 477 p. (B 1953)

B. DE BEZETTER

67. x DEJONGHE (Albert), *Het vraagstuk Brussel in de Duitse Flamenpolitiek, 1940-1944. Het Duitse Standpunt*, in *Acta van het colloquium "Onderzoek naar de Brusselse Taaltoestanden"*. Vrije Universiteit Brussel 28 en 29 maart 1981, deel 2 (1), p. 405-443. (B 2006)
68. ° DELBEKE (Ann), *De "Auslands-organisation der NSDAP" in België (1932-1944)*, Leuven, KUL, 1981, 4°, bibl., facs., ind., 124 p. (TH 174)
69. DELVOYE (Xavier), *Welkenraedt : son histoire, ses origines, son dialecte (bas-allemand), son annexion arbitraire au Reich le 18 mai 1940 avec les conséquences, sa résistance aux nazis, son attachement à la Belgique. Henri-Chapelle : son nom, son passé, son domaine*, (Welkenraedt), s.n., (1981), 8°, bibl., cart., ill., ind., tabl., 320 p. (B 1903)
70. x FALTER (Rolf), *Flamenpolitiek en Duitse propaganda tijdens de Tweede Wereldoorlog : de versie van het Militair Bezettingsbestuur [1940-1944]*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, I-III/1981, col. 47-64; IV-VII/1981, col. 115-126. (R 1063)
71. + HURARD (Yves), *Transformer les mentalités et assimiler l'habitant par le biais de l'enseignement. Une vaine tentative de l'Allemagne dans la région de Welkenraedt en 1940*, in *Le Jour*, I/II/1981. (K 704)
72. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. (I - II) Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi*, in *Le Rappel*, 10-12/IV/1981. (K 735)
73. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi (III - IV). Mai 1940: les 253 et 269 I.D.*, in *Le Rappel*, 14-15/IV/1981. (K 741)
74. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi (V - VI). Préparations pour "Seelowe" (sic) : les 35 et 296 I.D.*, in *Le Rappel*, 22-23/IV/1981. (K 736)
75. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi (VII - VIII). La fin de 1940 : les 208 et 24 I.D.*, in *Le Rappel*, 28-29/IV/1981. (K 737)

(1) Brussel, VUB-centrum voor interdisciplinair onderzoek naar de Brusselse Taaltoestanden, 1981, 8°, 477 p. (Taal en sociale integratie, deel 4).

76. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi (IX). Au sud, le 95 I.D.*, in *Le Rappel*, 5/V/1981. (K 738)
77. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi Mai 1941 : la 336 I.D.*, in *Le Rappel*, 12/V/1981. (K 718)
78. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi (XI). Mai 1941 : la 336 I.D.*, in *Le Rappel*, 13/V/1981. (K 739)
79. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. La 227 I.D.*, in *Le Rappel*, 2-4/VI/1981. (K 715)
80. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. la 71 I.D.*, in *Le Rappel*, 10-11/VI/1981. (K 716)
81. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. La 716 I.D.*, in *Le Rappel*, 16-17/VI/1981. (K 717)
82. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. La 323 I.D.*, in *Le Rappel*, 23-24/VI/1981. (K 718)
83. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. La 23 I.D.*, in *Le Rappel*, 30/VI-1/VII/1981. (K 719)
84. + ROBA (Jean-Louis), *Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. Fin 1942 et année 1943 : les 191 R.D. et 264 I.D.*, in *Le Rappel*, 6-7/VII/1981. (K 720)
85. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les divisions d'infanterie allemandes à Charleroi. 1944 : Bombardements et parades*, in *Le Rappel*, 31/VII-2/VIII/1981. (K 731)
86. + ROBA (Jean-Louis), *Evocation de quatre années d'occupation. Les dernières divisions. Septembre 1944*, in *Le Rappel*, 8-13/IX/1981. (K 732)
87. + STEINBERG (Maxime), *Dossier Brussel-Auschwitz. De SS-politie en de uitroeiing van de joden*, Brussel, Steuncomité bij de burgerlijke partij proces tegen SS-officieren Ehlers, Asche, Canaris, verantwoordelijk voor wegvoering der joden van België, 1981, 8°, ill., ind., tabl.

Cfr nr 2.

C. DE BELGISCHE STRUKTUREN

88. + CLIO, *Les éminences grises de Laeken. VIII. Au près de Léopold III*, in *Pourquoi Pas ?*, 23/VII/1981. (K 744)

89. + VANWELKENHUYZEN (Jean), *Le 25 novembre 1941, en riposte à l'occupant allemand qui prétend la diriger, l'U.L.B. ferme ses portes*, in *Le Soir*, 23/XI/1981. (K 571)
90. x VANWELKENHUYZEN (Jean), *Les universités belges sous l'occupation allemande (1940-1944)*, Bruxelles, Centre de recherches et d'études historiques de la Seconde Guerre mondiale, 1981, 4°, ann., bibl., ill., 69 p.
91. x WYNANTS (Jacques), *Verviers 1940. Contribution à l'étude d'une ville et d'une région au début de l'occupation allemande*, (Bruxelles), Crédit Communal de Belgique, 1981, 8°, cart., facs., ill., ind., tabl., 322 p. (B 1933)

D. DE BEVOLKING EN DE OORLOG

1. COLLABORATIE

92. COLSON (Jan), *Ik ben een Kaïn* (roman), Leuven, Davidsfonds, 1981, 8°, 174 p. (B 1838)
93. COTVOOGEL (L.H.), *Waar ons het vaandel voert. Memoires van een arbeidsman*, Brecht-Antwerpen, De Roerdomp, 1981, 8°, 194 p. (B 1968)
94. ° DE DEYGERE (Renaat), *De houding van Cyriel Verschaeve in het eerste bezettingsjaar. 1940-1941*, Leuven, KUL, 1981, 4°, bibl., ind., XIV + 169 p. (TH 170)
95. + DE V. (E.), *V.O.S. en Leopold III, en Hendrik de Man... - II. En Leopold III... en de Vlaamse Wacht. - III. Dat eigenlijk niet gewild...*, in *'t Pallieterke*, 25/VI-9/VII/1981. (K 759)
96. JORSSEN (Jet), *Vrouwen aan het Front*, Brecht-Antwerpen, De Roerdomp, 1981, 8°, 209 p. (B 606)
97. TJENNE, *Vlamingen bij de Kriegsmarine*, in *Periodiek Contact*, II-IX/1981. (R 1037)
98. ° VANHEES (Daniël), *De Nationaalsocialist (1941-1944). Het weekblad van de Eenheidsbeweging - VNV*, Leuven, KUL, 1981, bibl., cart., tabl., 109 p. (TH 175)
99. v/d ROES (Narke), *Dwars door Rusland*, in *Periodiek Contact*, X-XII/1981. (R 1037)

Cfr nrs 5, 12, 142, 144.

2. VERZET

100. BUSSELS (Jos), *De doodstraf als risico. Pilotenhulp in Belgisch Limburg 1941-1944*, s.l., J. Bussels, 1981, 8°, cart., facs., ill., ind., 339 p. (B 1918)
101. + CHERTON (André), *Quand on risquait sa vie pour une radio. M. Adelson Dehon. Des renseignements essentiels. Au sommet d'un château d'eau, en pleine guerre*, in *Nord-Eclair*, 30/XI/1981. (K 660)
102. *Chroniques de la Résistance du Front de l'Indépendance - dans la région liégeoise - à Huy-Waremme - dans la région de Verviers - dans le Namurois et la Thudinie*, Liège, Section régionale F.I., 1981, ill., 64 p. (B 1607)
103. DENUIT (Désiré), *L'Abbaye d'Ayvières. Nid de résistants communistes durant l'occupation*, in *Le Spantole*, I-III/1981. (K 804)
104. (DESSEAUX, Désiré), *A propos du 21 juillet 1941 dans notre région (Mousseron)*, in *Nord-Eclair*, 21-25/VII/1981. (K 743)
105. x GALLE (Hubert) - THANASSEKOS (Yannis), *La Résistance en Belgique. Problématique historique et politique*, in *Akten van het colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980) (1)*, p. 325-337. (B 1961)
106. GILLES (Daniel), *Laurence de la nuit (roman)*, Paris, Albin Michel, 1981, 8°, 378 p. (B 1821)
107. + HENDRICKX (Wilfried), *De kleine oorlog van Fernand Désiron. Pijp en Toebak in de Far-West. - Tussen Buchenwald en Breendonk*, in *Humo*, 26/XI-3/XII/1981. (K 591)
108. *Historique de la 31me Cie (de l'Armée Belge des Partisans Armés)*, in *Echos*, 22/IV-25/XI/1981. (K 802)
109. ° OPDEBEECK (Marianne), *La résistance en Belgique en 1940-44 : un groupe à Anderlecht*, Bruxelles, ULB, 1981, 4°, bibl., cart., ind., tabl., 157 p. (TH 180)
110. PAPELEUX (Léon), *Le réseau Van den Berg qui sauva des centaines de Juifs*, in *La Vie Wallonne*, XII/1981, p. 129-208. (K 763 - R 27)
111. + Spa : *Au refuge du "Chevreuil" s'est déroulé le combat de Bronromme du 10 septembre 1944*, in *Le Jour*, 31/VIII-1/IX/1981. (K 742)
112. + STERKEN (L.), *Kortrijkzaan peilt naar de bronnen van Limburgs verzet. Thierry Vuylsteke over ontstaan van het G.L. (1940-44) in het "bronsgroeneikehout"*, in *Het Belang van Limburg*, 17-18/I/1981. (K 723)

Cfr nr 140.

(1) Cfr nr 40, noot 1.

3. TERREUR

a. Koncentratiekampen

113. BAEYENS (Victor), *In de schaduw van de galg*, in *Tijdschrift Neuen-gamme*, III-XI/1981. (R 1062)
114. BRUSSELAIRS (Charles), *Il ne nous reste pas tellement de temps pour faire entendre notre voix*, Antwerpen, Ch. Brusselairs, (1981), 8°, cart., facs., ill., tabl., 191 p. (B 1866)
115. VAN ECK (Ludo), *Zo was het in Dachau*, Leuven, Kritak, 1981, 8°, 238 p. (B 1980)

b. Bombardementen

116. DE BRABANDERE (E.), *De Royal Air Force-graven (1940-1945) in het Kortrijkse gebied*, Kortrijk, Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, 1980, 8°, ann., ill., 318 p. (Handelingen, Nieuwe Reeks, XLVII). (B 1960)
117. + *Voor 37 jaar stond Hagebos ook in de aktualiteit. Britse bommenwerper ontplofte in Kleiput*, in *Wekelijks Nieuws*, 12/VI/1981. (K 689)

4. DE KRIJGSGEVANGENEN

118. GILLON (Raymond), *La dernière enjambée...*, Liège-Bressoux, Ed. Dricot, (1981), 8°, ill., ind., 272 p. (B 2001)
119. HAPERS (Jef), *Het krijgsgevangenschap van Broeder Jef Hapers*, in *De Nieuwe Spetser*, IX-XII/1981. (R 1333)
120. (HELSEN, Willy), *Vlamingen in de Gulag. Herinneringen van Willy Helsen aan z'n 12 jaar russisch concentratiekamp van 5 maart 1944 tot 19 augustus 19*, in *Berkenkruis*, XI-XII/1981. (R 032)
121. HOEVEN (R.P.), *Souvenirs des années 1939-1940*, s.l., R.P. Hoeven, (1981), 4°, 26 + 3 p. (B 1923)
122. + *Souvenirs du 28 mai 1940. Quand commençait une longue captivité*, in *L'Echo du Centre - Le Journal de Mons - Le Rappel*, 29/V/1981. (K 698)

Cfr nr 1.

3. DAGELIJKS LEVEN

123. + M. 10, *Il y a 41 ans... Le 10 mai 1940 que de souvenirs cette date évoque. Quatre années de deuils, de souffrances, de privations, de vexations allaient suivre cette date fatidique...*, in *L'Echo du Centre - Le Journal de Mons - Le Rappel*, 8-10/V/1981. (B 1958)
124. SEBREGTS (Lode), *Alles wel beschouwd*, Antwerpen, De Vlijt, 1981, 8°, facs., ill., ind., 125 p. (B 1958)

V. VAN BEVRIJDING TOT DE VREDE (8 mei 1945)

A. DE BEVRIJDING

125. DEGELIN (Emile), *De bevrijding*, Antwerpen-Amsterdam, Elsevier-Manteau, 1981, 12°, 149 p. (B 1938)
126. + DE LENTDECKER (Louis), "Toen wij twintig waren". Brussel vierde bevrijding in feest en tranen. Kriminaliteit en terreur niet te volgen. Zotten-kollektie van Jeroen Bosch. Ieder wou een geallieerd soldaat aan haard en dis, in *Het Nieuwsblad*, 10/IX/1981. (K 730)
127. + FRISON (Theo), *Pletrol der geallieerden loopt vast op de Kempense kanalen. Bevrijding kwam laat voor Noorderkempen*, in *Het Nieuwsblad*, 19/IX/1981. (K 745)
128. HOHENSTEIN (Adolf) - TREES (Wolfgang), *Hölle im Hürtgenwald. Die Kämpfe vom Hohen Venn bis zur Rur. September 1944 bis Februar 1945*, Aachen, Triangel Verlag, 1981, 4°, bibl., cart., facs., ill., ind., tabl., 320 p. (B 1879)
129. + *La Libération, à Verviers, au jour le jour.* - 1. *La guerre se poursuit, interminable, mais il y a de l'espérance dans l'air.* - 2. *Les bombardements de la mi-septembre 44.* - 3. *Du café d'un côté; cigarettes et chocolat de l'autre !* - 4. *Le 16 décembre, les troupes américaines quittent la ville.* - 5. *On approche de la capitulation allemande mais...*, in *Le Courrier*, 6-11/V/1981. (K 690)

Cfr nr 9.

B. ARDENNENOFFENSIEF

130. + Le 16 décembre 1944, alors que se déclenchait la Bataille des Ardennes. Quand un commando allemand atteignait, à Huy, à l'insu des Américains..., in *Vers l'Avenir*, 16/XII/1981. (K 670)

VI. NA-OORLOG (1945-1950)

131. CLAES (Ernest), *Uit de dagboeken van Ernest Claes*, Leuven, Davidsfonds, 1981, 8°, ill., 249 p. (B 1826)
132. + DURNEZ (Gaston), *Een verhaal van menselijkheid rond een moedig gedicht. Elsschot en Borms : solidariteit staat boven ideologie*, in *De Standaard*, 28/XII/1981. (K 761)
133. GENTY (Louis), *Deux épisodes du Conseil de Guerre de Nivelles: Ils avaient assassiné des résistants !*, in *Rif Tout Dju*, XII/1981. (K 803)
134. GILISSEN (John), *La juridiction militaire belge de 1830 à nos jours*. in *Akten van het Colloquium over de Belgische Krijgsgeschiedenis (1830-1980)* (1), p. 467-489. (B 1961)
135. GITSBERG (R.C.), *Mist en rode bladerval (roman)*, Leuven, Davidsfonds, 1981, 8°, 211 p. (B 1834)
136. ° LAURENT (Annick), *L'opinion publique face à la répression de l'incivisme en Belgique (6 septembre 1944 - 20 mars 1946)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1981.
137. RICQUIER (Jean-Claude), *Les souvenirs politiques d'Etienne de la Vallée Poussin. II. La guerre et ses suites*, in *La Revue Générale*, IV/1981. (K 682)
138. SCHOUWENAARS (Clem), *Emily Beysn of het heilig zwijgen. II. Meeldauw (roman)*, Beveren, Orbis en Orion, 1981, 8°, 309 p. (B 1951)
139. VERBEECK (Louis), *Allemaal engelen groot en klein. Waarin Lodewijk de Beduimelde een hemelse tocht maakt door de Vlaamse pvba Hierna maals, waarna Toen de vrede uitbrak, Zele, Reinaert Uitgaven*, 1981, 8°, ill., ind., 214 p. (B 2028)

(1) Cfr nr 40, noot 1.

VII. PERSONALIABERNARD, Henri

140. RICQUIER (Jean-Claude), *Les Souvenirs du Professeur Henri Bernard*, in *La Revue Nouvelle*, IX/1981, p. 2-19; X/1981, p. 5-26; XI/1981, p. 23-42. (K 587)

BORGINON, Hendrik

141. *VOS-visies I*, Brussel, Verbond V.O.S., 1981, 8°, 73 p. (B 1966)

GANTOIS, Jean-Marie

142. x DEFOORT (Eric), *Lettres de J.M. Gantois à J.M. Perrot, 1925-1943*, in *de Franse Nederlanden*, (Rekkem), Stichting Ons Erfdeel, 1981, p. 112-141. (B 1881)

LOOTEN, Camille

143. x NUYTENS (Michiel), *Camille Looten (1855-1941), Priester, Wetenschapsman en Frans-Vlaams regionalist*, Leuven, Universitaire Pers, 1981, 8°, bibl., cart., ill., ind., 268 p. (B 1881)

TIMMERMANS, Jan

144. + DE V. (E.), *Jan Timmermans. I. "Hij had de moed van zijn overtuiging". - II. Strijdvaardig en slagvaardig. - III. Voor en na 10 mei 1940. - IV. "... met een vluchtige monkel van ironie" ?*, in *'t Pallieterke*, 24/IX-15/X/1981. (K 758)

I N D E X

A

Anderlecht 109
 Antwerpen 9, 32
 Ardennen 11
 Auschwitz 87
 Aywiers 103

B

BAEYENS (Victor) 113
 BALACE (Francis) 44
 BALERIAUX (André) 30
 Battice 43
 Bech (Joseph) 27
 Bernard (Henri) 140
 BIKAR (A.) 31
 BOIJEN (Richard) 1
 Borginon (Hendrik) 141
 Borms (August) 132
 Breendonk 107
 Bronnrome 111
 Brugge 64
 Brussel 67, 87, 89, 126
 BRUSSELAIRS (Charles) 114
 Buchenwald 107
 BUSSELS (Jo) 100

C

CAPELLE (Jan) 19
 CARTON DE WIART (Henry) 13
 CERF (Paul) 27
 CHANTRAIN (Jean-Pierre) 10
 Charleroi 73-85
 CHERTON (André) 101
 CLAES (Ernest) 131
 CLIO 88
 COCLE (Paul) 46
 COLSON (Jan) 92
 COTVOOGHEL (L.H.) 93
 CROONENBORGH (Hilde) 18

D

Dachau 115
 DE BOCK (Walter) 19
 DE BRABANDERE (E.) 116

Dedeken (Noël) 42
 DE DEYGERE (Renaat) 94
 DEFOORT (Eric) 142
 DEGELIN (Emile) 126
 Dehon (Adelson) 101
 DE JONGHE (Albert) 67
 de la Vallée Poussin (Etienne) 136
 DELBEKE (Ann) 68
 DE LENTDECKER (Louis) 126
 Dellacherie (Roger) 55
 DELVOYE (Xavier) 69
 De Man (Hendrik) 95
 DENUIT (Désiré) 103
 Désiron (Fernand) 107
 DESSEAUX (Désiré) 104
 DE V. (E.) 14, 95, 144
 Devleeschauer (Albert) 4
 DEWANDRE (Roger) 54
 DUMONT (Serge) 19
 DURNEZ (Gaston) 132
 D'YDEWALLE (Pierre) 45

E

Eben-Emael 38
 ELAUT (Leon) 15
 Elsschot (Willem) 132
 ERNALSTEEN (Edgard) 32
 Eupen 65

F

FALLAS (Cdt.) 28
 FALTER (Rolf) 70
 FRISON (Theo) 127

G

GALLE (Hubert) 105
 Gantois (Jean-Marie) 142
 Gent 15
 GENTY (Louis) 133
 GIELEN (Viktor) 65
 GILISSEN (John) 134
 GILLES (Daniel) 106
 GILLON (Raymond) 118
 GITSBERG (R.C.) 135
 GOOLRICK (William K.) 11
 GOTOVITCH (José) 50

GRAINDORGE (Michel) 19
Groot-Brittannië 52
 Gutt (Camille) 51

H

Hagebos 117
 HAGUINET (Anne) 2
 HALPERN (Paul G.) 34
 HANSEN (Erik) 23
 Hansen (Paul) 25
 HAPERS (Jef) 119
 HELSEN (Willy) 120
 HENDRICKX (Wilfried) 107
Henri-Chapelle 69
 HOEVEN (R.P.) 121
 HOHENGARTEN (Aaolf) 128
 Hotermans (Alfred L.J.) 38
 HURARD (Yves) 71
Huy 102, 130
 Huysmans (Camille) 50

I

Italië 7, 59

J

JORSSSEN (Jet) 96

K

Kempen 127
 Keyes (Roger) 34
Kongo zie Zaïre
Kontriijk 112, 116

L

Laken 88
 LAURENT (Annick) 136
 LAURENT (E.J.) 55
 LEEMAN (Kaat) 20
 LEGRAIN (Paul) 3
 LÉGROS (Franz) 19

Leopold III 88, 95
Liège 25, 102
Limburg 24, 100, 112
Londen 51
 Looten (Camille) 143
Luxemburg (Groot-Hertogdom) 27

M

M. (H.) 35
 M. 10 123
 MAESSCHALCK (Anne) 19
 MARTIN (Dirk) 4, 9, 21
 MASSIN (Willy) 24
 MASSON (Henri) 5
 MEERTENS (Frans) 36
 MEYERS (Willem C.M.) 6
 MICHAUX (Léon) 25
 MICHIELS (Ivo) 47
Moeskroen 104
 MORELLI (Anne) 7
 MORRE (Viktor) 37

N

Namur 102
Nederland 23
Neuengamme 113
Nivelles 133
 NUYTTENS (Michiel) 143

O

Opbrakel 37
 OPDEBEECK (Marianne) 109

P

PAPELEUX (Léon) 110
 PARIDAENS (Marie-Anne) 8
Péronnes-lez-Antoing 55
 Perrot (J.-M.) 142
Portugal 59
 POULET (Robert) 48

Q

QUINTYN (Etienne) 66

R

RICQUIER (Jean-Claude) 29, 137, 140
 ROBA (Jean-Louis) 72-86
 ROSART (Roger) 38

S

Saint Héribert (Wépion) 33
 SAUVAGE (Pierre) 16
 SCHOUWENAARS (Clem) 17, 138
 SEBREGTS (Lode) 124
 SEGERS (Carlo G.) 51, 56, 58-59
 SERVAIS (Jean-Pierre) 49
 SMEETS (René) 10
Sovjetunie 99
Spa 111
Spanje 25-26
Stanleyville 63
 STEENHAUT (Wauter) 9
 STEINBERG (Maxime) 87
 STERKEN (L.) 112

T

TANNER (Ogden) 11
 TEMMERMAN (Jean) 57
 THANASSEKOS (Yannis) 105
Thuin 102
 Timmermans (Jan) 144
 TJENNE 97
 TRÆES (Wolfgang) 128

U

UYTTERHAEGHEN (Frank) 22

V

VANBERGEN (Michel) 52
 Vandamme (Pierre) 64
 Van den Berg (Albert) 108
 VANDERSTRAETEN (François) 62
 VAN DOORSLAER (Rudi) 26
 VAN ECK (Ludo) 115
 VANHEES (Daniël) 98

Vanlangenhove (Fernand) 29
 VANWELKENHUYZEN (Jean) 39-40, 53,
 89-90

v/d ROES (Narke) 99
Veldwezelt 35
 VERBEECK (Louis) 139
 VERBRUGGEN (J.F.) 41
 VERHAEGEN (B.) 63
 VERHOEYEN (Etienne) 22
 Verschaeve (Cyriel) 94
Verviers 91, 102, 129
Vichy 45
 VINCX (Jan) 12
Vlaanderen 12
 VLAEMYNCK (Carlos) 42
 Vrancken (Willem) 35
 Vuylsteke (Thierry) 112

W

Wallonië 5
 Wareme 102
Welkenraedt 69, 71
West-Vlaanderen 46
 Willems (R.H.) 8
 WYNANTS (Jacques) 91

X

XHONNEUX (Henri) 43

Z

Zaïre 51, 62
Zele 66